

SECTION 4. MEDICAL AND BIOLOGICAL RESEARCH

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-521-1-12>

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF STUDENT RESEARCH ACTIVITIES IN BIOLOGY

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З БІОЛОГІЇ

Pohorila I. O.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Погоріла І. О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Hurniak O. M.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Teacher at the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Гурняк О. М.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Діяльність закладів вищої освіти спрямована на підготовку освічених фахівців, які здатні швидко адаптуватися до умов професійної діяльності і при цьому за потреби самостійно оволодівати новими знаннями за фахом. З урахуванням цього розвиток дослідницьких навичок займає особливе місце у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за такими спеціальностями як 221 «Стоматологія», як 222 «Медицина»,

як 225 «Медична психологія», як 228 «Педіатрія» [1–4] і розпочинається вже з першого року навчання студентів. Саме тоді вони оволодівають фундаментальною природничо-науковою дисципліною «Медична біологія», практично-орієнтована складова якої детально викладена у розрахованому на них і підготовленому науково-педагогічними працівниками кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця посібнику з практичних занять, що вийшов друком [5; 6]. Розширити і поглибити відповідні дослідницькі навички здобувачі вищої медичної освіти можуть в структурі студентського наукового гуртка з біології.

Вчені і педагоги, характеризуючи місце кафедрального студентського наукового гуртка в закладі вищої освіти, визначають його як пріоритетний компонент в організації дослідницької роботи молоді, що відкриває нового рівня можливості для самореалізації особистості, її фахового зростання, набуття та закріплення нею передбачених відповідною освітньо-професійною програмою загальних, спеціальних (фахових) та інтегральної компетентностей [7–9]. При цьому серед базових принципів діяльності студентського наукового гуртка виділяються, зокрема, наукова обґрунтованість, практична спрямованість [10]. Студентський науковий гурток медико-біологічного профілю характеризується націленістю на формування в його учасників наукового сприйняття світу, на розширення їхнього світогляду, на розвиток в них стійкої мотивації до наукових пошуків у обраній сфері і самостійності у прийнятті рішень, на безумовне дотримання принципів академічної доброчесності в навчальній та дослідницькій діяльності. Участь в роботі студентського наукового гуртка здобувача вищої освіти передбачає оволодіння ним навичками з опрацювання наукових публікацій за обраною тематикою, з планування дослідження та його практичної реалізації, з аналізу отриманих результатів і їхнього опису, а також оприлюднення, у тому числі на сторінках друкованих видань та у виступах на конференціях [11; 12]. Для членів студентського наукового гуртка медико-біологічного профілю характерними є креативне мислення, що у їхній майбутній професійній діяльності допомагатиме розв'язанню проблемних питань, толерантність і комунікабельність – сприятиме взаємодії з колегами і пацієнтами.

Разом з тим особливою вимогливістю до себе повинен відзначатися керівник функціонуючого в закладі вищої медичної освіти студентського наукового гуртка. Він має користуватися авторитетом серед студентів-гуртківців і колег, володіти сучасними підходами до координації діяльності та виховання наукової молоді, спиратися на новітні освітні технології у своїй роботі задля розкриття творчого і наукового потенціалу кожного з здобувачів вищої освіти, які доєдналися до

спільноти молодих дослідників. Такий педагог повинен обов'язково враховувати особистісні якості, інтереси, нахили, здібності кожного студента-гуртківця, всебічно підтримуючи того на обраному шляху. Щоб зацікавити широкий загал здобувачів вищої медичної освіти діяльністю кафедрального студентського наукового гуртка з біології його керівник може запропонувати усім бажаючим ознайомлення з тими працями науково-педагогічних працівників кафедри, що кореспондуються з тематикою роботи гуртка [13–15].

Науково-дослідна робота в закладі вищої медичної освіти сприяє професійному зростанню зацікавленої в глибоких знаннях молоді, підготовці студентів-дослідників, здатних креативно мислити, генерувати ідеї та реалізовувати їх. Починаючи вже з перших років навчання в закладі вищої медичної освіти, майбутні фахівці у галузі охорони здоров'я набувають багатогранного досвіду, який вони зможуть використати надалі у професійній діяльності, на що їх націлює кропітка робота в структурі студентського наукового гуртка.

Література:

1. Освітньо-професійна програма «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: «Магістр медицини. Лікар». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2024. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1EUmmEnlhGuUEm7kclg0qIQ0PrQg95IdG>
2. Освітньо-професійна програма «Педіатрія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 228 «Педіатрія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: «Магістр. Лікар». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2024. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1lslKLPmomwVyF9F8dPGjAxmATAQ2dulA>
3. Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: «Магістр стоматології», професійна кваліфікація: «Лікар-стоматолог». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2024. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1r0HoQ6povdPbin7lcYj199Y6e_aaq6GH
4. Освітньо-професійна програма «Медична психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 225 «Медична психологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: «Магістр медичної психології. Лікар-психолог». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2024. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1dCa7PnNIEKbPD87yBtmcDla39cq1CyB>

5. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Власова-Шаніна Н. Б., Костилюв О. В. Медична біологія: посібник з практичних занять / за редакцією О.В. Романенка. Київ : Здоров'я, 2005. 372 с.

6. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Костилюв О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за редакцією О. В. Романенка. 2-ге видання. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.

7. Антимис О., Дутчак У., Міськов В., Саган Н. Методологічні основи діяльності анатомічного студентського наукового гуртка. *Вища освіта України*. 2024. № 1. С. 122–127.

8. Гайдукевич С. В., Семенова Н. П. Роль науково-дослідного гуртка в освітньому процесі. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2022. № 4 (83). С. 185–193.

9. Повідайчик О. С., Герич М. С., Повідайчик М. М. Залучення студентів до науково-дослідницької діяльності з перших курсів як педагогічна умова формування конкурентноздатних фахівців. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 20. Том 2. С. 97–100.

10. Нікітченко Л. Науковий гурток як засіб формування дослідницьких умінь майбутніх учителів біології. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12. № 2. С. 53–59.

11. Бурлак Г. М., Вілінська Л. М., Писаренко О. М., Василенко О. Б. Інтегративний підхід до навчання студентів природничим наукам. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2021. Вип. 2 (127). С. 23–29.

12. Шепітько В. І., Борута Н. В., Стецук Є. В., Вільхова О. В., Скотаренко Т. А. Вплив студентських наукових гуртків вищої школи на процес становлення та формування молодого науковця. *The 3rd International scientific and practical conference «Priority directions of science and technology development»* (November 22-24, 2020) SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2020. С. 719–722.

13. Романенко О. В. Екологія отруйних тварин та їх токсини. Київ : КІМ, 2011. 184 с.

14. Романенко О. В., Груша М. М. Біоетичні аспекти методології гідробіологічних досліджень. *Екологічні науки : науково-практичний журнал*. 2021. Вип. 6 (39). С. 91–95.

15. Романенко О. В. Гідроecологічні аспекти поширення збудників трематодозів. *Екологічні науки: науково-практичний журнал*. 2022. Вип. 2 (41). С. 135–140.